

До

Председателя на Научното жури за провеждане на заседанието за защита на дисертационен труд на Десислава Георгиева Маврова – докторант в докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство и одитинг)“ при НБУ

СТ А Н О В И Щ Е

От доц. д-р Лилия Тодорова Рангелова-Петкова, Катедра „Счетоводство и анализ“, УНСС, хабилитирана по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност във финансовия сектор)“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност: 05.02.07 „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ с кандидат Десислава Георгиева Маврова

Относно: дисертационен труд на тема: „Счетоводната информация в управлението на платежните операции и инструменти в търговските банки“, научен ръководител: доц. д-р Станислава Георгиева

Становището се представя съгласно Заповед № 3-РК-200 от 28.06.2021 г. на Ректора на НБУ

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Избраната тема на дисертацията на Десислава Маврова „Счетоводната информация в управлението на платежните операции и инструменти в търговските банки“ е актуална, макар че е обект на изследване на много други автори. Изследването на въпросите, свързани със значението на счетоводството като основен информационен източник за управлението на посредническите операции и инструменти в търговските банки, дава идеи за разкриване на проблеми, търсене и предлагане на решения за усъвършенстване на отчетно-информационното осигуряване и възможност да се постигне по-ефективно управление на банковото платежно посредничество.

Дисертационният труд се състои от увод, четири глави, заключение, библиография и приложения. Разработката е осъществена в обем от 191 страници. Съдържанието и обхвата на разработката ни дават основание да я приемем като научно произведение с характер на дисертационен труд за присъждането на образователната и научна степен „доктор“.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

В увода на дисертационния труд докторантката е дефинирала изследователската цел, а именно - да се изследват критично платежните операции и процеси в търговските банки, както и създаваната за тях счетоводна информация и на тази база да се очертаят, систематизират и аргументират възможности за усъвършенстване на технологията на разплащателния процес, а също и на модела за управление на счетоводната информация за платежните операции в банковата сфера чрез решаване на следните поставени задачи:

- да се изследват критично платежните операции и инструменти през фокуса на счетоводството в търговските банки като се определи тяхната същност и форми на проявление и се очертаят предимствата и недостатъците на платежните инструменти;
- да се анализират и представят в логическа последователност особеностите на счетоводно-информационното осигуряване в търговските банки за осъществяване на платежните операции и инструменти, като се открият проблеми и се аргументират подходящи за тях решения;
- да се проучат и представят рационални възможности за подобряване на процесите, свързани със счетоводно-информационното осигуряване при осъществяването на платежните операции и инструменти;
- да се анализират и обосноват насоки за по-ефективно и целесъобразно управление на счетоводната информация за платежните операции и инструменти в търговските банки..

След внимателното проучване на дисертационния труд в съдържателното му отношение по наше мнение формулираните цел и поставените задачи на изследването са постигнати в своята цялост.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд

В методологията на изследването умело са съчетани разнообразни подходи: историко-логически метод за проследяване на състоянието и измененията в платежните операции и процеси в търговските банки; обобщаване и критичен анализ на събраната информация, отнасяща се до счетоводно-отчетната банкова дейност; системно-структурен и функционален анализ на данните за платежното посредничество; проучване, анализ и синтез на мненията и оценките; провеждане на срещи и интервюта с цел проучване на практиката и осигуряване на информация за изследването; наблюдения и критична оценка на резултатите от апробирането на предлагани в дисертационния труд счетоводни модели, които позволяват постигането на набелязаната цел на разработката и успешно реализиране на поставените задачи в дисертационния труд.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката

Докторантката Десислава Георгиева Маврова има опит в банковото дело – обстоятелство, което ѝ е дало възможността компетентно и прецизно да обхване проблематиката на управлението на платежните операции и инструменти в търговските банки, и върху тази основа – да изложи и обоснове ценни за банковата практика становища и препоръки.

В края на автореферата докторантката е приложила Справка за научните и практико-приложни приноси в дисертационния труд.

Внимателното проучване на дисертационния труд ни дава основание да потвърдим, че приносите се съдържат в труда.

Според нас основните приноси и научните постижения могат да се систематизират в следните няколко направления:

Първо. Въз основа на широк и задълбочен преглед на публикации и анализ на становищата на голям брой авторитетни учени е изяснена същността и са дефинирани понятията: плащане, безналично плащане и електронни платежни инструменти.

Второ. Извършени са изследвания на съществуващи практики в търговските банки и на тази основа са представени принципи, на които следва да се подчинява отчетността за платежните операции и инструменти, като същите са групирани на основни и функционални според спецификата на организация на банковата дейност.

Трето. На основата на задълбочено изследване и анализиране на приложимите форми за безналични плащания са открити проблеми при разплащанията с директен дебит и с навременното установяване на неразрешен овърдрафт по картова сметка и върху тази основа са направени конкретни предложения за подпомагане и усъвършенстване на счетоводната практика.

Четвърто. Направени са предложения за промени в счетоводното отчитане на платежните операции и инструменти в търговските банки, които са точно и прецизно систематизирани в следните насоки: използване на транзитни сметки, при плащане в рамките на една и съща търговска банка; извънбалансово отчитане на поетия от банката на платеца ангажимент по депозирано съгласие за директен дебит; извънбалансово отчитане на акредитив с покритие в банката на платеца; извънбалансово отчитане на блокирани суми по запорирани сметки на банкови клиенти; разширяване на аналитичното счетоводно отчитане на сметките за отчитане на привлечени средства за нуждите на управлението.

